

14.08.2018 Przedstawiamy informację prawną dot. możliwości składania pozwów zbiorowych przez osoby represjonowane.

FSSM odpowiada tym samym na kolejne "(...) pytania Koleżanek i Kolegów, tym razem dotyczące możliwości składania przez osoby represjonowane ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. pozwów zbiorowych przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA oraz w sprawach o ochronę dóbr osobistych.

Dobłą okazją to tego jest też, zapowiedziane ostatnio w Komunikacie Prezydenta FSSM, podjęcie kroków prawnych przeciwko M. Morawieckiemu za jego słowa wypowiedziane pod naszym adresem w Parlamencie Europejskim w dniu 4 lipca 2018 r.

Uznaliśmy więc, że warto przybliżyć ten problem, mimo faktu, że sprawy z naszych odwołań od decyzji Dyrektora ZER są sukcesywnie przez Sąd Okręgowy w Warszawie zawieszane. Powód znamy, skierowanie pytań prawnych do „Trybunału Konstytucyjnego” (pisaliśmy już o tym we wcześniejszej „Informacji Prawnej”). Sądzimy jednak, że będzie to kolejny krok w kierunku podnoszenia świadomości prawnej naszego środowiska, który co prawda nie rozwiąże podstawowego problemu osób represjonowanych, ale dookreśli rzeczywiste możliwości naszych działań teraz i w przyszłości.

1. Zacznijmy od odpowiedzi na pytanie: **co to jest i na czym polega powództwo zbiorowe?**

Odpowiadając na to pytanie należy zaznaczyć, że dla powództw zbiorowych ustawodawca używa pojęcia „postępowanie grupowe”, opisane w ustawie z 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Według tej ustawy jest to postępowanie cywilne, w trakcie którego określona grupa osób – co najmniej 10 – dochodzi roszczeń jednego rodzaju, które są oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej. Istotą postępowania grupowego jest więc rozpoznanie roszczeń wielu podmiotów w jednym postępowaniu.

2. **Czy pozwy grupowe dopuszczalne są w każdej sprawie?** Odpowiedź brzmi NIE.

Ustawa określa rodzaje spraw, które mogą być rozpoznawane w postępowaniu grupowym, dzieląc je na określone kategorie:

- sprawy o ochronę konsumentów;
- z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny;
- z tytułu czynów niedozwolonych *1
- z tytułu odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania umownego;
- z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia;
- roszczenia wynikające z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia przysługujące najbliższym członkom rodziny poszkodowanego, zmarłego wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

3. **Czy pozew grupowy dopuszczalny jest (co nas szczególnie interesuje) w dochodzeniu roszczeń o ochronę dóbr osobistych?****2.

Odpowiedź brzmi NIE.

Wyjątkiem jest możliwe dochodzenie roszczeń o ochronę dóbr osobistych przez konsumentów oraz przedsiębiorców, jednak jedynie roszczeń wynikających z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym roszczeń przysługujących najbliższym członkom rodziny poszkodowanego, zmarłego wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

WNIOSKI:

Uwzględniając treść art. 1 ust.1-2 oraz 2a ustawy z 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, poza wyżej wskazanymi kategoriami spraw, pozwy grupowe (w innych sprawach niż wskazane w ustawie) są niedopuszczalne. Oznacza to, że są one niedopuszczalne także w dochodzeniu roszczeń o ochronę dóbr osobistych określonych w art. 23 k.c., takich jak cześć, godność i dobre imię. Powodem w sprawie o ochronę dóbr osobistych może być więc tylko konkretna osoba, której dobra osobiste zostały naruszone.

Komisja Prawna FSSM

*1 Czyn niedozwolony jest terminem technicznoprawnym używanym w orzecznictwie sądowym i nauce prawa. Jest działaniem lub zaniechaniem człowieka sprzecznym z prawem lub zasadami współżycia społecznego wywołującym szkodę, najczęściej majątkową.

**2 W nauce prawa i orzecznictwie sądowym dobra osobiste powszechnie określa się jako wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z człowiekiem. Powstają one z chwilą jego narodzin i gasną wraz z jego śmiercią. Są to prawa niezbywalne, o charakterze podmiotowym, służące do ochrony, co oznacza, że każdy może żądać, aby jego dobra osobiste nie były naruszane."

fssm.pl, 13 sierpnia 2018 r.